

17. Η πολιορκία και η άλωση της Κωνσταντινούπολης

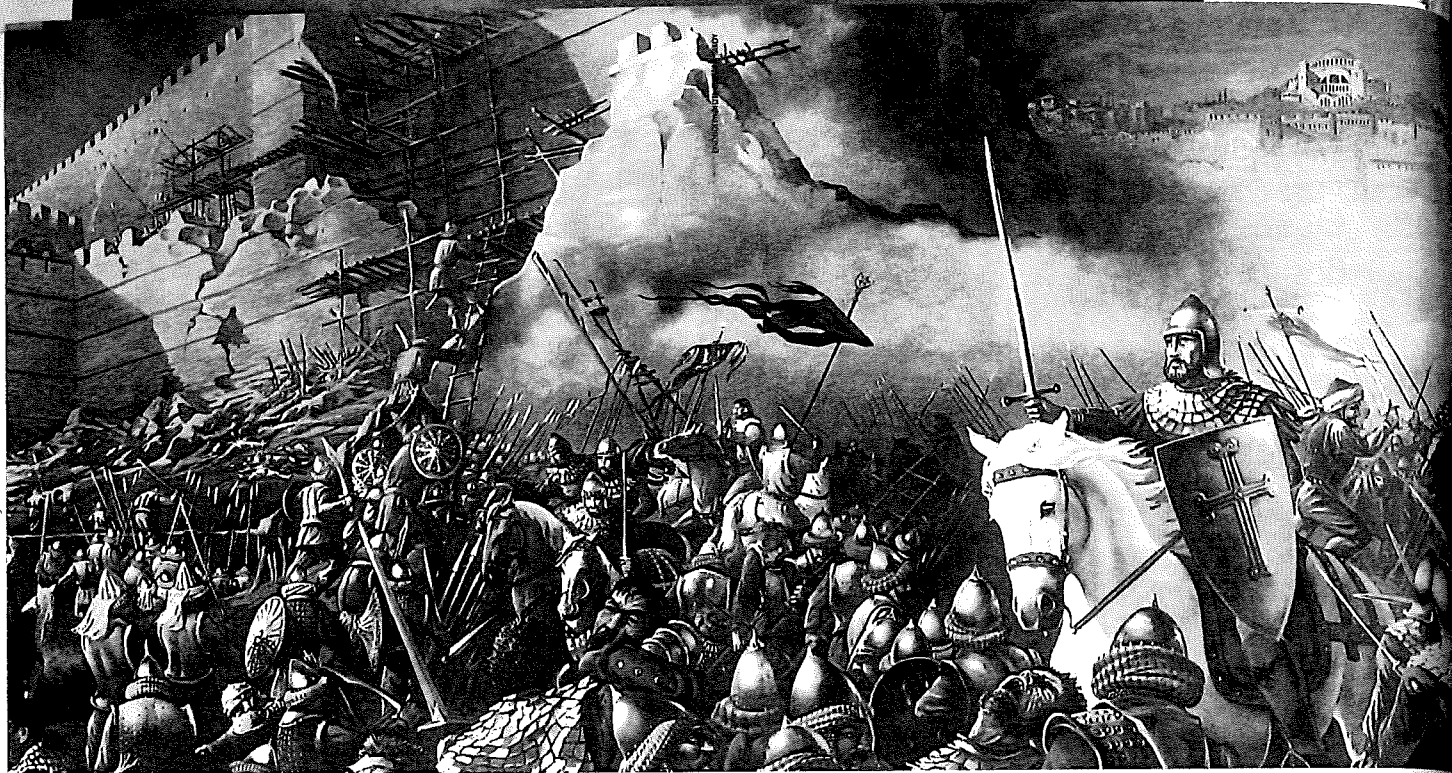
Στα μέσα του 15ου αιώνα ο κίνδυνος για το Βυζάντιο ήταν μεγάλος. Οι Τούρκοι είχαν φθάσει κοντά στην Κωνσταντινούπολη. Ελπίδα για βοήθεια δε φαινόταν να υπάρχει. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος έκανε μεγάλες προσπάθειες να οργανώσει την άμυνα της Πόλης. Επισκεύασε τα τείχη, έφραξε τον Κεράτιο κόλπο με αλυσίδα, γέμισε τις αποθήκες με σιτάρι και προσπάθησε να συγκεντρώσει στρατό. Μόνο πέντε χιλιάδες Έλληνες στρατιώτες και τρεις χιλιάδες ξένοι μισθοφόροι βρέθηκαν για να υπερασπίσουν τη Βασιλεύουσα.

Το 1451 σουλτάνος των Τούρκων έγινε ο Μωάμεθ Β΄, που το μεγάλο του όνειρο ήταν να κυριεύσει την Κωνσταντινούπολη. Για το σκοπό αυτό, στις 6 Απριλίου 1453, με διακόσιες πενήντα χιλιάδες πολεμιστές, τετρακόσια καράβια και πολλά πυροβόλα, άρχισε την πολιορκία της Πόλης.

Οι Βυζαντινοί απέκρουσαν στην αρχή με επιτυχία τις επιθέσεις των Τούρκων. Ο Μωάμεθ όμως έκανε πιο στενή την πολιορκία από στεριά και θάλασσα. Παράγγειλε μάλιστα στον Κωνσταντίνο να παραδώσει την πόλη. Ο αυτοκράτορας αρνήθηκε υπερήφανα.

Η γενική επίθεση των Τούρκων άρχισε τις πρωινές ώρες της 29ης Μαΐου 1453. Οι Τούρκοι έκαναν δύο εφόδους χωρίς επιτυχία. Στην τρίτη έφοδο όμως γενίτσαροι αναρριχήθηκαν στα μισογκρεμισμένα τείχη. Άλλοι Τούρκοι βρήκαν ανοιχτή μια μικρή πύλη, την Κερκόπορτα, μπήκαν στην Πόλη και βρέθηκαν πίσω από τους υπερασπιστές της. Οι Βυζαντινοί πολέμησαν με ηρωισμό. Η μάχη όμως ήταν άιση. Κάποια στιγμή ακούστηκε μια απελπισμένη κραυγή: «Έάλω ή Πόλις» (η Πόλη κυριεύτηκε). Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος σκοτώθηκε πολεμώντας ηρωικά μαζί με τους τελευταίους υπερασπιστές στην πύλη του Αγίου Ρωμανού. Οι Τούρκοι όρμησαν στην Πόλη και άρχισαν να σκοτώνουν, να λεηλατούν και να καταστρέφουν.

Η Βυζαντινή αυτοκρατορία, που έζησε περισσότερα από χίλια χρόνια, σχεδόν δεν υπήρχε πια. Τη θέση της την πήρε η Οθωμανική. Πρωτεύουσά της έγινε η Κωνσταντινούπολη, που ονομάστηκε από τους Τούρκους Ισταμπούλ, από την ελληνική φράση «εις την Πόλιν».

53. "29 Μαΐου 1453. Η άλωση της Πόλης". (Έργο του ζωγράφου Γιάννη Νίκου).

Της Αγια-Σοφιάς (1453)

Σημαίνει ο Θιός, σημαίνει η γης, σημαίνουν τα επουράνια,
 σημαίνει κι η Αγια-Σοφιά, το μέγα μοναστήρι,
 με τετρακόσια σήμαντρα κι εξήντα δυο καμπάνες.
 Κάθε καμπάνα και παπάς, κάθε παπάς και διάκος.
 Ψάλλει ζερβά ο βασιλιάς, δεξιά ο πατριάρχης,
 κι απ' την πολλή την ψαλμουδιά εσειόντανε οι κολόνες.
 Να μπούνε στο Χερουβικό και να 'βγει ο βασιλέας.
 Φωνή τους ήρθε εξ ουρανού και απ' αρχαγγέλου στόμα:
 «Πάψετε το Χερουβικό κι ας χαμηλώσουν τ' άγια,
 παπάδες, πάρτε τα ιερά, και σεις κεριά σθηστείτε,
 γιατί είναι θέλημα Θεού η Πόλη να τουρκέψει.
 Μόν' στείλτε λόγο στη Φραγκιά, να 'ρθούνε τρία καράβια,
 το 'να να πάρει το Σταυρό και τ' άλλο το Βαγγέλιο,
 το τρίτο το καλύτερο, την Άγια Τράπεζά μας,

.....
 Η Δέσποινα τaráχτηκε και δάκρυσαν οι εικόνες.
 «Σώπασε, κυρά Δέσποινα, και μην πολυδακρύζεις,
 πάλι με χρόνους, με καιρούς πάλι δικά μας είναι».

Ν. Πολίτη, *Εκλογαί από τα τραγούδια του Ελληνικού λαού*

«Εσείς βουνά θρηνήσετε και πέτρες ραγισθείτε
 και ποταμοί φυράσετε* και βρύσες ξερανοθείτε·
 γιατί εκάθη το κλειδί όλης της οικουμένης
 το μάτι της Ανατολής και της χριστιανουσώνης».

* στερέψτε

Δημοτικό